

Selekční index SIC dozná změn

Josef Kučera

Selekční index pro český strakatý skot byl poprvé představen v roce 2004. Ve spolupráci s Výzkumným ústavem živočišné výroby v Uhřetěvsi byla v roce 2004 definována první podoba komplexního selekčního indexu. V průběhu využívání selekčního indexu SIC pro býky českého strakatého skotu došlo k aktualizaci ekonomických vah a genetických parametrů, které jsou nezbytné pro vytvoření indexu. Chovatelé navíc mají k dispozici nové plemenné hodnoty pro znaky jako je obsah somatických buněk nebo ukazatele masné užitkovosti ze společného DE-AT-HU-CZ výpočtu. To byly důvody pro aktualizaci selekčního indexu pro býky českého strakatého skotu.

Cílem úprav, které vycházely z nejnovějších analýz VÚŽV, bylo přiblížit index reálným potřebám chovatelů strakatého skotu v podmínkách nové společné zemědělské politiky. Při výpočtu ekonomických vah byl zohledněn scénář zrušení mléčných kvót, ke kterému s největší pravděpodobností dojde v roce 2015.

S pomocí programů prof. Příbyla byla v simulovaných výpočtech v prostředí programu SAS prověřena řada variant selekčních indexů, od složitých, ve kterých do výpočtu vstupovaly informace o 25 vlastnostech, přes zjednodušené modely až k finálnímu návrhu. Výsledná podoba nového selekčního indexu je patrná z tabulky. Plemenné hodnoty vstupující do vlastního indexu jsou rozděleny do tří skupin - mléko s podílem 40 % na celkovém

indexu, maso s podílem 17 % v rámci navrhovaného indexu a 43 % pro znaky fitness. Oproti původnímu indexu nepatrně oslabil podíl ukazatelů masné užitkovosti na úkor ukazatelů funkčních znaků.

Nezměněn zůstal poměr mezi bílkovinou a tukem v rámci znaků mléčné užitkovosti - 1:4. U ukazatelů masné užitkovosti byl do indexu zařazen index masné užitkovosti (Fleischwert) ve stejných proporcích jako je známe ze společného DE-AT-HU-CZ výpočtu: jatečná výtěžnost (27,8 %), jatečné zatřídění (27,8 %) a netto přírůstek (44,4 %).

Vzhledem k tomu, že stále nemáme k dispozici plemenné hodnoty pro všechny funkční ukazatele, které jsou běžně využívány, byly do skupiny fitness znaků zařazeny plemenné hodnoty pro počet somatických buněk, užitkový typ, osvalení, končetiny a vemeny. Zařazení souhrnných charakteristik exteriéru vedlo ke „zklidnění“ výsledků selekčního indexu byků.

Výsledná forma indexu se tak velmi podobá indexům, kterých využívají vyspělé kombinované populace v rámci Evropy.

Předložená úprava selekčního indexu reaguje na měnící se podmínky a požadavky chovatelů kombinovaného skotu a zohledňuje i předpokládaný vývoj v oblasti šlechtění zvířat s kombinovanou užitkovostí v podmínkách Evropské unie.

Stále platí obecně známá věta o tom, že šlechtění skotu je během na dlouhou trať, kde je třeba neustále zlepšovat a zdokonalovat používané nástroje. To se týká i úpravy selekčního indexu, u kterého počítáme se zařazením dalších znaků, především v oblasti fitness - dlouhověkosti a průběhu porodů.

V první polovině roku 2008 bude chovatelům představen rovněž selekční index pro krávy, který bude vycházet ze stejných principů, jako selekční index pro býky.

Zvláštní poděkování patří i tentokrát pracovníkům oddělení šlechtění hospodářských zvířat VÚŽV Praha-Uhřetěves a pracovní skupině „selekční indexy“ fungující v rámci Rady plemenné knihy českého strakatého skotu.

Návrh složení dílčích indexů a indexu SIC

Index produkce mléka	PH kg tuku	20,0	40,0
	PH kg bílkovin	80,0	
Index produkce masa (FE)	PH netto přírůstku	44,4	17,0
	PH Jat. Tříd	27,8	
	PH JV	27,8	
Fitness - reprodukce	PH plodnost vlastní	50,0	20,0
	PH plodnost dcer	50,0	
Fitness - dlouhověkost	PH SB	20,0	80,0
	PH už. typ	5,0	
	PH osvalení	20,0	
	PH končetiny	10,0	
	PH vemeny	45,0	
			43,0

